

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 500, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

IZVJEŠTAJ

O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA FEDERALNOG MINISTARSTVA TRGOVINE

na dan 31.12.2010. godine

Broj: 03-11/11

Sarajevo, mart 2011. godine

MENADŽMENTU FEDERALNOG MINISTARSTVA TRGOVINE

NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Osnov za reviziju

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva trgovine** za 2010. godinu (bilansa stanja na dan 31. decembar 2010. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvještaja o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan), te reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Federalnog ministarstva trgovine odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa posebnim propisima u Federaciji o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata: kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je takođe odgovorno za usklađenost poslovanja Ministarstva sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06), INTOSAI revizijskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja:

1. Nisu pravovremeno poduzimane adekvatne mjere i potrebne radnje kako bi se počeo primjenjivati „Pravilnik o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata i ostalih proizvoda i usluga na benzinskim pumpama putem ugrađene opreme u FBiH“ donesenog na osnovu Zakona o trgovini (sada Zakona o unutrašnjoj trgovini), što može značajno uticati na kontrolu prometa naftnih derivata u FBiH, a time i adekvatnu naplatu javnih prihoda. Primjena navedenog Pravilnika je trebala početi 2006. godine, međutim, rok za implementaciju istog je do sada bio prologiran šest (6) puta. Umjesto otpočinjanja primjene (03.09.2010. godine), Ministarstvo je u oktobru 2010. godine donijelo novi „Pravilnik o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim pumpnim stanicama u FBiH“ kojim je u suštini redefiniralo način na koji će se obavljati ovaj proces, i istim nije propisalo krajnji rok kada se moraju okončati propisane aktivnosti. **(Tačka 5.2. Izvještaja);**

2. Nisu u potpunosti ispoštovane odredbe Ugovora za nabavku i instaliranje računarskog sistema za nadzor i kontrolu prometa naftnim derivatima na benzinskim pumpama u FBiH, sa Konzorcijem „In2“ d.o.o. Sarajevo & „Hermes SoftLab“ d.o.o. Sarajevo, potpisanog 2009. godine a koji se trebao realizirati u 2010. godini (u roku od 6 mjeseci od dana potpisivanja ugovora). Ukupna vrijednost Ugovora iznosi 349.830 KM, od čega je dobavljaču 40 % vrijednosti Ugovora ili 139.932 KM avansno doznačeno na teret fiskalne 2009. godine, a ostatak u iznosu od 209.898 KM na teret fiskalne 2010. godine. U skladu sa Ugovorom nije imenovana Komisija koja je trebala da vrši kontinuirani nadzor nad implementacijom istog niti je izvršen tehnički prijem izvedenih poslova. Odredbe potpisanog Ugovora nisu u dovoljnoj mjeri zaštitile javni interes prilikom definisanja šta se smatra završetkom ugovorenih aktivnosti u potpunosti, ugovaranja bankovne garancije za dobro izvršenje posla i definisanja načina plaćanja, što smatramo značajnim propustom ugovornog organa. Sa navedenim preduzećem Ministarstvo je 10.12.2010. godine potpisalo Aneks Ugovora za izradu softverskog rješenja centralnog informacionog sistema za praćenje prometa na benzinskim pumpama (ukupne vrijednosti 106.556 KM), po osnovu kojeg je izvršeno avansno plaćanje u iznosu od 64.584 KM pogrešno evidentirano kao izmirenje obaveze prema navedenom dobavljaču, umjesto kao kratkoročno potraživanje od istog, što nije u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu u FBiH. **(Tačka 5.5. Izvještaja);**
3. Nisu poduzimane aktivnosti kako bi se proveo u praksu, od strane Parlamenta FBiH usvojeni Projekat „Razvoj trgovine i domaćeg tržišta u FBiH, a za čiju izradu je Ministarstvo do sada utrošilo 417.096 KM. Iako je trebalo, Ministarstvo nije formiralo Provedbeno vijeće i nije sačinilo Plan provedbe projekta, niti je poduzimalo druge aktivnosti da se realizuju svi strateški ciljeva iz Projekta (koji čini samo dio cjelovite „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“). **(Tačka 5.4.3. Izvještaja);**

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, **osim za efekte koje na finansijske izvještaje mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu**, finansijski izvještaji **Federalnog ministarstva trgovine**, po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2010. godine, rezultate poslovanja i izvršenja budžeta, za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja tj. Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Finansijsko poslovanje Federalnog ministarstva trgovine u toku 2010. godine, osim za napomenu navedenu u tački 1 je bilo u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Bez daljnje kvalifikacije na naše Mišljenje, skrećemo pažnju na sljedeće:

- Za izgradnju centralnog informacionog sistema neophodnog za prikupljanje podataka sa benzinskih pumpi u FBiH putem ugrađene opreme, koji još uvijek nije pušten u funkciju, Ministarstvo je do kraja 2010. godine, izvođaču radova Konzorciju „In2“ d.o.o. Sarajevo & „Hermes SoftLab“ d.o.o. Sarajevo doznačilo 456.386 KM budžetskih sredstava. Osnovni ugovor i Aneks ugovora sa navedenim dobavljačem su potpisani nakon provođenja pregovaračkog postupka (bez obavještenja o nabavci), a da pri tom nije regulisano pitanje vlasništva, odnosno korištenja source code (izvornog koda programa), kao i pitanje budućeg održavanja softverskog rješenja, čime je Ministarstvo dovedeno u zavistan položaj od strane izabranog dobavljača, što smatramo značajnim nedostatkom, posebno imajući u vidu da je za IT pomoć u realizaciji navedenog projekta bilo angažovalo vanjskog konsultanta putem ugovora o djelu. Navedeno ima za posljedicu da će Ministarstvo u narednom periodu biti ograničeno samo na ovog ponuđača, što može imati značajnog uticaja na visinu sredstava koja će se morati obezbjeđivati za eventualnu izmjenu i izvjesne troškove održavanja softvera. **(Tačka 5.5. Izvještaja);**
- U skladu sa odlukom Vlade FBiH V broj 426/07 od 27.06.2007. godine, Ministarstvo je određeno za koordinatora **za izradu cjelovite „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“**, koju pored projekta „Razvoj trgovine i domaćeg tržišta u FBiH“ (čiji nosilac izrade je bilo Ministarstvo), čine i projekti koje su sačinili Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije, Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta i Federalno ministarstvo okoliša i turizma (kao nosioci izrade istih), kao i projekat kojeg je sačinilo Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva pod nazivom „Strategija razvoja poljoprivrede u FBiH“. Utvrdili smo da Ministarstvo (kao koordinatore)

nije imalo sistemski pristup u izradi cjelovite „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“. Iako je prethodne godine ukazano na navedeno, Ministarstvo nije poduzelo aktivnosti da se, u skladu sa nadležnostima datim Odlukom Vlade FBiH, i u saradnju sa ostalim ministarstvima, na vrijeme donese cjelokupna „Strategiju ekonomskog razvoja FBiH“ sa Akcionim planovima za njeno provođenje. **Imajući u vidu da su od donošenja Odluke Vlade FBiH o izradi iste do danas protekle gotovo četiri godine, a da Strategija još uvijek nije završena niti je propisan način implementacije iste, ne može se potvrditi opravdanost dinamike dosadašnje realizacije „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“, kao i utroška, prema prezentiranim podacima, budžetskih sredstava od strane Ministarstva trgovine i ostalih ministarstava koja su bila nosioci izrade zasebnih projekata, u ukupnom iznosu od 1.652.734 KM (Tačka 5.4.3. Izvještaja);**

- U cilju realizacije Vladine odluke V broj 823/2009 od 29.10.2009. godine i povećanja naplate javnih prihoda, od strane Ministarstva kao koncesora nisu poduzimane odgovarajuće aktivnosti, da se sa privrednim subjektima koji već koriste cestovno zemljište zaključe ugovori o koncesijama, što će imati uticaja i na ostvarenje javnih prihoda Budžeta FBiH, kako u ovoj godini, tako i u narednom periodu; **(Tačka 5.6. Izvještaja).**

Sarajevo, 28.03.2011. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. Oec

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

SADRŽAJ

1.	UVOD	1
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	1
3.	REZIME.....	1
4.	OSVRT NA PREPORUKE REVIZIJE ZA 2009. GODINU.....	3
5.	NALAZI I PREPORUKE	4
5.1	SISTEM INTERNIH KONTROLA	4
5.2	OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI MINISTARSTVA	5
5.3	BUDŽET.....	8
5.4	TEKUĆI IZDACI	9
5.4.1	Primanja zaposlenih	9
5.4.2	Izdaci za materijal i usluge.....	9
5.4.3	Tekući transferi.....	10
5.5	PRIMJENA ZAKONA O JAVNIM NABAVKAMA BiH I IMPLEMENTACIJA POTPISANIH UGOVORA	12
5.6	OSTALI NALAZI.....	15
6.	KOMENTAR	16
PRILOG BR. 1.		1
IZVRŠENJE BUDŽETA FEDERALNOG MINISTARSTVA TRGOVINE NA DAN 31.12.2010. GODINE		1

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
FEDERALNOG MINISTARSTVA TRGOVINE
za 2010. godinu

1. UVOD

Federalno ministarstvo trgovine (u daljem tekstu: Ministarstvo), osnovano je Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave («Sl. novine FBiH», broj 13/03, 38/05, 2/06, 08 /06 i 61/06). Ministarstvo vrši upravne, stručne i druge poslove iz nadležnosti Federacije BiH koji se odnose na: trgovinu, funkcionisanje jedinstvenog tržišta, utjecaj privrednog sistema i privredne politike na tržište roba i usluga, odnose ponude i potražnje, cijene roba i usluga, zaštitu potrošača i druge poslove utvrđene zakonom. Unutrašnja organizacija i način rada Ministarstva utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, na koji je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine dala saglasnosti 29.05.2008. godine i 14.02.2011. godine.

Sredstva za rad Ministarstva obezbjeđuju su iz Budžeta FBiH. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva, koji je vrijedio do kraja 2010. godine, sistematizovana su 43 radna mjesta, dok je budžet odobren za 37 uposlenika. Na dan 31.12.2010. godine u Ministarstvu je bilo 35 uposlenih, od čega 4 savjetnika ministra, 17 službenika i 14 namještenika.

Sjedište Ministarstva je u Mostaru, u ulici Ante Starčevića bb.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Ministarstva za 2010. godinu i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o finansijskim izvještajima koji su predmet revizije, tj. da li finansijski izvještaji, u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju finansijsko i materijalno stanje Ministarstva na dan 31.12.2010. godine, izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko, te da li su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u periodu od decembra 2010. godine do marta 2011. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. REZIME

Izvršenom revizijom poslovanja Ministarstva za 2010. godinu konstatovali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

- *Potrebno je da Ministarstvo, u skladu sa nadležnostima i ovlaštenjima, poduzme aktivnosti kako bi se odredio krajnji rok za implementaciju „Pravilnika o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim pumpama u FBiH“, donesenim u skladu sa članom 12. Zakona o unutrašnjoj trgovini;*
- *Potrebno je sačiniti i Vladi FBiH dostaviti sveobuhvatnu Informaciju o dosadašnjim aktivnostima poduzetim na implementaciji „Pravilnika o načinu evidentiranja i kontrole prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim pumpnim stanicama u FBiH“, utvrditi razloge koji su uzrok ne implementiranja istog od 2006. godine, i na osnovu utvrđenog sačiniti konkretan Plan implementacije Pravilnika u narednom periodu;*
- *U okviru navedene Informacije, također je potrebno dati analizu koristi Federacije BiH koje će proistići po osnovu primjene navedenog Pravilnika u odnosu na do sada uložena sredstva, ali i*

značajna sredstva koja će se morati osiguravati iz Budžeta FBiH, za dogradnju i održavanje Centralnog informacionog sistema, u narednom periodu;

- *Potrebno je izvršiti uvid u validnost dokumentacije na osnovu koje je donijet potpuno novi „Pravilnik o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim pumpnim stanicama u FBiH“ koji se značajno razlikuje u odnosu na prethodni, a naročito u dijelu proširenja karakteristika tipova AMN uređaja, što je imalo za posljedicu značajno povećanje troškova dorade Centralnog informacionog sistema, a što će u narednom periodu uticati i na povećanje troškova održavanja istog;*
- *U skladu sa zaključenim ugovorom sa Konzorcijem „In2“ d.o.o. Sarajevo & „Hermes SoftLab“ d.o.o. Sarajevo, izvršiti adekvatan nadzor nad realizacijom istog kako bi se obezbijedila potpuna funkcionalnost sačinjenog Centralnog informacionog sistema;*
- *Potrebno je da se Ministarstvo jasno odredi prema datim preporukama od strane Komisije za evaluaciju izrade i stavljanja u funkciju sistema softverske aplikacije kontrole prometa naftnih derivata na benzinskim pumpama u FBiH, te u skladu sa konstatovanim poduzme odgovarajuće aktivnosti;*
- *Poduzeti odgovarajuće aktivnosti kako bi se u potpunosti realizovale odredbe potpisanog Aneksa Ugovora od 10.12.2010. godine sa Konzorcijem „In2“ d.o.o. Sarajevo & „Hermes SoftLab“ d.o.o. Sarajevo, za nabavku i instaliranje računarskog sistema za nadzor i kontrolu prometa naftnim derivatima na benzinskim pumpama u FBiH i implementirao projekat u potpunosti;*
- *Zbog učinjenih propusta u ranijem periodu od strane vanjskog konsultanta za IT (angažovanog po osnovu ugovora o djelu) potrebno je da Ministarstvo osigura obavljanje ovih poslova popunjavanjem predviđenog radnog mjesta stručnog savjetnika za IT, a u međuvremenu da traži ispomoć od drugih federalnih organa i institucija;*
- *Potrebno je izvršiti analizu provodivosti Projekta „Razvoj trgovine i domaćeg tržišta u FBiH“, te u skladu sa konstatovanim sačiniti Plan provedbe istog u praksu sa tačno naznačenim mjerama, nositeljima i rokovima za implementaciju tih mjera i predložiti isti Vladi FBiH na službeno postupanje i odobrenje;*
- *Potrebno je da Ministarstvo poduzme aktivnosti u cilju cjelovite realizacije utvrđenih strateških ciljeva u Projektu „Razvoj trgovine i domaćeg tržišta u FBiH“, i da se u skladu sa utvrđenom dinamikom za realizaciju istih adekvatno obezbjeđuju budžetska sredstva, u cilju njihovog efikasnijeg korištenja. Prethodno je potrebno preispitati opravdanost i zakonski osnov odobravanja sredstava za izradu „Strategije razvoja granske industrije“, kao jednog od strateških ciljeva iz Projekta;*
- *U skladu sa nadležnostima datim Odlukom Vlade, i u saradnji sa Vladom FBiH i ostalim ministarstvima, poduzeti aktivnosti na izradi cjelovitog dokumenta „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“, te osigurati sistemski pristup prilikom realizacije usvojenih projekata koji čine navedenu Strategiju, od strane zaduženih ministarstava;*
- *Potrebno je da Ministarstvo, u skladu sa Odlukom Vlade FBiH V broj 426/07 od 27.06.2007. godine, i dalje kontinuirano (kvartalno) izvještava Vladu FBiH, o dostignutom stepenu realizacije izrade cjelokupne „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“, sa detaljnom analizom postignutih rezultata u odnosu na utrošena budžetska sredstva od 1.652.734 KM;*
- *Potrebno je poduzeti adekvatne mjere i radnje kako bi se realizovala Odluka Vlade FBiH, V broj 823/2009 u dijelu zaključivanja koncesionih ugovora sa privrednim subjektima koji u obavljanju svojih tekućih djelatnosti, na autoputevima i magistralnim putevima u FBiH koriste cestovno zemljište;*
- *Poduzeti adekvatne aktivnosti, u saradnji sa drugim ministarstvima, kako bi se u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH od 14.12.2010. godine, implementirao Dokument politika potpisivanja koncesionih ugovora u dijelu usaglašavanja obaveza svakog od ministarstava i predlaganja konkretnih zadataka i rokova za provođenje istih;*

- *U saradnji sa Ministarstvom finansija, potrebno je osigurati da se plaćanje avansa dobavljačima evidentira u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, kao kratkoročno potraživanje;*
- *Kako bi se obezbjedila sredstava za izmirenje pravosnažnih presuda po osnovu manje isplaćenih plata, toplog obroka i regresa, i dalje poduzimati aktivnosti prema Federalnom ministarstvu finansija, u cilju izmirenja obaveza u zakonskim rokovima, kako bi se izbjegla plaćanja na ime sudskih troškova i zateznih kamata;*
- *Potrebno je osigurati da se zastupanje u pravnim sporovima iz radnog odnosa obavlja od strane zaposlenih lica Ministarstva, u skladu sa članom 8. Zakona o federalnom pravobranilaštvu (Sl. novine FBiH, broj 2/95, 12/98, 18/00 i 61/06);*
- *Poboljšati funkcionisanje sistema internih kontrola u cilju otklanjanja utvrđenih nedostataka, dosljedne primjene zakona i ostalih propisa i realizacije odluka Vlade FBiH;*
- *Potrebno je preispitati opravdanost značajnih troškova popravke službenog vozila PASAT i način njegovog korištenja u 2010. godini, kao i zakonsku osnovanost za donošenje Rješenja o upotrebu službenih vozila u privatne svrhe, te u skladu sa konstatovanim poduzeti adekvatne mjere;*
- *Osigurati pravilno vođenje evidencije korištenja službenih vozila (obrazac putnog naloga PN4), u skladu sa odredbama Uredbe o uslovima i načinu korištenja službenih putničkih automobila u organima uprave u FBiH (Službene novine FBiH, broj 33/09);*

4. OSVRT NA PREPORUKE REVIZIJE ZA 2009. GODINU

Na osnovu izvršene revizije finansijskih izvještaja za 2010. godinu, a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnim revizijama, konstatovali smo da je:

Ministarstvo postupilo po preporukama, datim nakon obavljene revizije finansijskih izvještaja za 2009. godinu u dijelu:

- Osiguranja uposlenika Ministarstva tokom cijele fiskalne godine.

Ministarstvo je djelimično postupilo po datim preporukama koje se odnose na:

- Sačinjavanje Izvještaja o realizaciji izrade cjelokupne Strategije ekonomskog razvoja FBiH prema Vladi FBiH, u skladu sa Odlukom Vlade FBiH V broj 426/07 od 27.06.2007. godine;
- Ostvarivanje adekvatnog nadzora nad realizacijom zaključenog ugovora sa Konzorcijem „In2“ d.o.o. Sarajevo & „Hermes SoftLab“ d.o.o. Sarajevo;
- Dosljednu primjenu Zakon o javnim nabavkama BiH u dijelu koji se odnosi na sačinjavanje tenderske dokumentacije, izbor vrste postupka, provođenje propisanih procedura prilikom dodjele ugovora, kao i dosljednog poštivanja potpisanih ugovora.

Ministarstvo nije postupilo po datim preporukama koje se odnose na:

- Poboljšanje funkcionisanja sistema internih kontrola u cilju otklanjanja utvrđenih nedostataka, dosljedne primjene zakona i ostalih propisa, i realizacije odluka Vlade FBiH;
- Izmjene i dopune postojećeg Pravilnika o internim kontrolama, kao i vršenja nadzora nad provođenjem pisanih internih kontrolnih postupaka i procedura;
- Poduzimanje aktivnosti, u skladu sa nadležnostima i ovlaštenjima, kako bi se konačno implementirao „Pravilnik o načinu evidentiranja i prometu naftnih derivata i ostalih proizvoda i usluga na benzinskim pumpama putem ugrađene opreme u FBiH“;
- Poduzimanje aktivnosti na izradi cjelovitog dokumenta „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“, u skladu sa nadležnostima datim Odlukom Vlade, i u saradnji sa ostalim ministarstvima, kao i osiguranja sistemskog pristupa prilikom realizacije usvojenih projekata koji čine navedenu Strategiju, od strane zaduženih ministarstava;
- Poduzimanje aktivnosti u cilju cjelovite realizacije utvrđenih strateških ciljeva u Projektu „Razvoj trgovine i domaće tržišta u FBiH“, kao i adekvatnog obezbjeđenja budžetskih sredstava u skladu sa utvrđenom dinamikom za realizaciju istih, u cilju njihovog efikasnijeg korištenja;

- Preispitivanje opravdanosti i zakonskog osnova odobravanja sredstava za izradu „Strategije razvoja i jačanja konkurentnosti“;
- Izvršenje uvida u dokumentaciju vezano za provođenje postupaka za odabir najpovoljnijeg ponuđača za nabavku i instaliranje računarskog sistema za nadzor i kontrolu prometa naftnim derivatima na benzinskim pumpama u Federaciji BiH i zaključivanje ugovora sa izabranim dobavljačem, te u skladu sa konstatovanim poduzimanje adekvatnih aktivnosti;
- Poduzimanje adekvatnih mjera i radnji kako bi se realizovala Odluka Vlade FBiH, V broj 823/2009 u dijelu zaključivanja koncesionih ugovora sa privrednim subjektima koji u obavljanju svoje djelatnosti, na autoputevima i magistralnim putevima u FBiH koriste cestovno zemljište, a sve u cilju povećanja naplate javnih prihoda.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 Sistem internih kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, kao i ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenje javnih sredstava neophodno je imati uspostavljen funkcionalan sistem interne kontrole, koji je odgovornost menadžmenta. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sistem nagrađivanja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva, kojim se uređuje način rada i rukovođenja, kao i opis radnih mjesta za obavljanje poslova i zadataka, sistematizovana su 43 radna mjesta i isti je vrijedio do kraja 2010. godine. Na dan 31.12.2010. godine bilo je uposleno 35 izvršilaca. Od angažiranih 4 savjetnika ministra, utvrdili smo da 3 savjetnika ministra u trenutku stupanja na dužnost nisu imali potrebnu stručnu naobrazbu niti radno iskustvo, utvrđene Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji. U skladu sa prijedlogom Ministarstva, Vlada je 14.02.2011. godine dala saglasnost na novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta kojim se umjesto dotadašnjeg Sektora za unutrašnju trgovinu, cijene, analizu i razvoj tržišta uvode dva nova sektora: Sektor za unutrašnju trgovinu i Sektor za cijene i analizu tržišta, sistematizovani broj izvršilaca se sa 43 povećava na 45 uposlenih, uz otvaranje novih radnih mjesta: državnog službenika - višeg stručnog saradnika za cijene i namještenika – samostalnog referenta za praćenje promjene cijena naftnih derivata.

Iz razloga usvajanja novih zakonskih propisa, a sa njima prenošenja poslova koje je do tada obavljalo Ministarstvo na nove institucije, isto se već izvjesno vrijeme susreće sa smanjenjem nadležnosti, što je značajno u odnosu na početak rada istog, kao i povezano s tim odlivom (nedostatkom) stručnih i kvalifikovanih uposlenika. Navedeno može biti jedan od razloga neispunjenja zadataka Ministarstva u revidiranoj godini u dijelu: postupanja po datim preporukama revizora u revizorskom izvještaju za 2009. godinu (tačka 4. Izvještaja); ne izvršene implementacije „Pravilnika o načinu evidentiranja i prometu naftnih derivata i ostalih proizvoda i usluga na benzinskim pumpama putem ugrađene opreme u FBiH“ (Tačka 5.2. Izvještaja); poduzimanja aktivnosti na realizaciji odluka Vlade FBiH koje se odnose na koordiniranje rada ministarstava prilikom izrade „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“ i donošenja konkretnih planova za sprovođenje u praksu, a naročito Projekta „Razvoj trgovine i domaćeg tržišta u FBiH“ (tačka 5.4.3. Izvještaja), kao i poduzimanja aktivnosti kako bi se sa privrednim subjektima u datom roku zaključili ugovori o koncesiji za korištenje cestovnog zemljišta (tačka 5.6. Izvještaja).

Nakon obavljene revizije, naročito ističemo problem koji se odnosi na nepopunjenost radnog mjesta stručnog saradnika – informatičara, iako je Ministarstvo u prethodnom periodu utrošilo značajna finansijska sredstva na razvijanje aplikacije (softvera) za praćenje prometa naftnih derivata na benzinskim pumpama u Federaciji BiH (456.386 KM), kupovinu računara i računarske opreme (17.967 KM, u 2010. godini) i angažiranje vanjskih konsultanata po ugovoru o djelu za obavljanje tih poslova (samo u 2010. godini 5.297 KM neto naknada), čime je sebe dovelo u zavisian položaj, što može imati značajne posljedice u budućnosti (tačka 5.5. Izvještaja).

U skladu sa članom 62. Zakona o budžetima u FBiH, Ministarstvo je krajem 2008. godine donijelo Pravilnik o internoj kontroli. Ovim Pravilnikom su dati opisi procesa za način odobravanja troškova,

planiranje, donošenje i izvršenje budžeta, način vršenja računovodstvene i finansijske kontrole (formalna i suštinska kontrola računovodstvenih dokumenata, plaćanje obaveza, kontrola rukovanja gotovim novcem), te način usklađivanja stanja sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom (inventurom) i provođenja javnih nabavki, međutim, za iste nije izvršena procjena kontrolnog rizika. **Ministarstvo nije postupilo po datoj preporuci koju smo dali prethodne godine vezano za ugradnju u Pravilnik o internim kontrolama poslova koji se obavljaju od strane Sektora za vanjsku trgovinu, Sektora za unutrašnju trgovinu, cijene, analizu i razvoj tržišta, kao i Službe za zaštitu potrošača, procjenu rizika za sve pobrojane procese, utvrđivanje kontrolnih aktivnosti koje se trebaju provoditi kako bi se smanjila vjerovatnoća da će doći do neželjnih dešavanja, odnosno ozbiljnih posljedica, te nadzor i monitoring nad obavljanjem istih.** Provedenom revizijom smo utvrdili da Ministarstvo nije u potpunosti izvršilo usaglašavanje ostvarenih javnih prihoda nastalih provođenjem upravnih postupaka, odnosno obavljanjem osnovne djelatnosti od strane Sektora vanjske trgovine i Sektora za unutrašnju trgovinu, cijene, analizu i razvoj tržišta sa Glavnom knjigom Trezora FBiH. Također ističemo da na osnovu prezentirane dokumentacije i izvršenog uvida u Izvještaj o radu Službe za zaštitu potrošača za 2010. godinu nismo bili u mogućnosti pratiti i ocijeniti rezultate njenog rada, zbog čega smo mišljenja da bi Pravilnikom o internim kontrolama trebalo naročito obuhvatiti obavljanje poslova od strane iste, u cilju veće zaštite potrošača i efikasnijeg obavljanja poslova.

Nakon provedene revizije finansijskih izvještaja za 2010. godinu utvrdili smo da je sistem internih kontrola nezadovoljavajući u dijelu poštivanja cjenovnih odredbi potpisanog ugovora prilikom nabavke uredskog materijala, poštivanja sklopljenog ugovora o održavanju vozila, raspolaganja službenim vozilima u privatne svrhe i pravilnom vođenju evidencija korištenja istih; u dijelu korištenja troškova reprezentacije za namjene koje se ne mogu podvesti pod troškove poslovanja i decidnog propisivanja u internom aktu svrhe i namjene korištenja iste; nemogućnosti potvrđivanja pravilnosti obračuna naknada za savjetnike i vozača ministra, obračuna dnevnica u inostranstvu, kao i isplata naknada za troškove mobilnih telefona i troškova školovanja na visokoškolskim institucijama; u dijelu usklađivanja pomoćnih evidencija o izvršenim uplatama ostvarenih prihoda od federalnih taksi sa naplaćenim prihodima u Glavnoj knjizi trezora, kao i u dijelu usklađivanja stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem stalnih sredstava i potraživanja.

Imajući u vidu naprijed navedeno ne može se potvrditi da je kvalitet interne kontrole na zadovoljavajućem nivou i da su, u svim slučajevima, poduzimane potrebne radnje na njenom unapređenju.

U skladu sa kriterijima koji su dati u Pravilniku o internoj reviziji budžetskih korisnika internu reviziju Ministarstva vrši Federalno ministarstvo finansija, koje nije radilo istu u 2010. godini.

Poboljšati funkcionisanje sistema internih kontrola u cilju otklanjanja utvrđenih nedostataka, dosljedne primjene zakona i ostalih propisa i realizacije odluka Vlade FBiH. Naglašavamo potrebu postupanja po preporukama revizije, kao i izmjena i dopuna postojećeg Pravilnika o internim kontrolama kako je naznačeno, te vršenja nadzora nad provođenjem pisanih internih kontrolnih postupaka i procedura;

5.2 Obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva

Članom 12. Zakona o unutrašnjoj trgovini, uslove u pogledu minimalne tehničke opremljenosti poslovnih prostora, uređaja i opreme, na kojima se obavlja trgovina na veliko i trgovina na malo, kao i uslovi za obavljanje trgovine propisuje federalni ministar trgovine podzakonskim aktom. Ukoliko trgovac pravno lice obavlja trgovinu, a da ne ispunjava minimalne tehničke uslove, u skladu sa članom 63. navedenog Zakona, čini prekršaj koji se kažnjava sa novčanom kaznom u iznosu od 3.000 KM do 15.000 KM. U skladu sa ovlaštenjima i obavezama datim u naprijed navedenom članu 12 Zakona o unutrašnjoj trgovini, Ministarstvo je još u 2005. godini donijelo „Pravilnik o načinu evidentiranja i prometu naftnih derivata i ostalih proizvoda i usluga na benzinskim pumpama putem ugrađene opreme u FBiH“ (u daljem tekstu: *Pravilnik o načinu kontrole naftnih derivata*), koji se prvobitno trebao početi primjenjivati od 03.09.2006. godine.

Navedenim Pravilnikom je predviđena obaveza preduzeća koja vrše promet naftnih derivata i ostalih proizvoda i usluga na malo na benzinskim pumpama da ugrade i započnu evidentiranje prometa putem elektronskih mjernih sistema - *automatskih mjerača nivoa tečnosti* (u daljem tekstu: *AMN-ova*) i elektronske opreme za obavezno izdavanje računa kupcima, na način da ista omogući slanje kontrolnih izvještaja

kontrolnim organima (Federalnom ministarstvu finansija – Poreznoj upravi, Federalnom ministarstvu trgovine, Federalnom ministarstvu energije, industrije i rudarstva i Federalnom zavodu za mjeriteljstvo).

U skladu sa članovima 3. i 5. Pravilnika o načinu kontrole naftnih derivata, imenovana Komisija je još u 2005. godini provela propisani postupak, nakon čega je federalni ministar trgovine za 6 pravnih lica donio rješenja u kojima je utvrđeno da ispunjavaju uslove za ugradnju i održavanje – servisiranje mjernih uređaja na benzinskim pumpama (za 4 tipa AMN uređaja licenciranih od strane Instituta za mjeriteljstvo BiH, koji su zadovoljavali propisane uslove iz Pravilnika - SEETAC, ULTRA, Hectronic i 4TECH ASA).

Od 2006. godine, Ministarstvu su svake godine odobravana budžetska sredstva za izradu centralnog informacionog sistema, neophodnog za potpunu implementaciju navedenog Pravilnika, međutim, činjenica je da centralni informacioni sistem za koji su utrošena značajna finansijska sredstva do obavljanja konačne revizije (mart 2011. godine) još uvijek nije bio u funkciji i da Pravilnik još uvijek nije implementiran u dijelu ugradnje i evidentiranja prometa na benzinskim pumpama putem AMN-ova i prikupljanja tih podataka putem centralnog informacionog sistema u Ministarstvu trgovine, a u međuvremenu se broj benzinskih pumpi sa 450 u 2006. godini povećao na 630 u 2010. godini.

Nakon drugi put provedenog pregovaračkog postupka (bez objavljivanja obavještenja o nabavci) Ministarstvo je 10.12.2009. godine potpisalo ugovor sa Konzorcijem „In2“ d.o.o. Sarajevo & „Hermes SoftLab“ d.o.o. Sarajevo, na vrijednost od 349.830 KM. Potpisani Ugovor je predviđao isporuku i instalisanje opreme, kao i izradu softverskog rješenja centralnog informacionog sistema za praćenje prometa na benzinskim pumpama koje je, u skladu sa projektnim zadatkom, trebalo da podržava očitovanje podataka sa 4 tipa AMN uređaja, čiji je softver u sastavu AMN-ova prošao proceduru zakonske validacije i imao certifikat o validaciji izdat od strane Instituta za mjeriteljstvo BiH. Navedena 4 tipa AMN uređaja (SEETAC, ULTRA, Hectronic i 4TECH ASA) su u skladu sa propisanim uslovima iz Pravilnika imali sonde koje u sebi nisu imale nikakvih pokretnih elemenata u svrhu povećane pouzdanosti i nemogućnosti manipulacije mjernim uređajem. Urađeno softversko rješenje je istestirano u julu 2010. godine na dvije benzinske pumpe (na dva tipa AMN uređaja - SEETAC, ULTRA) što je Ministarstvo prihvatilo kao završetak ugovorene aktivnosti, što smo detaljnije elaborirali u dijelu Izvještaja pod tačkom 5.5. Primjena Zakona o javnim nabavkama BiH i implementacija potpisanih ugovora. Kasnije je 30.08.2010. godine izvršeno testiranje na još jednoj benzinskoj pumpi (na trećem tipu AMN uređaja – Hectronic), dok za četvrti tip AMN uređaja (4TECH ASA) nije ni provedeno jer je ovlašteni distributer obavijestio Ministarstvo da nisu u mogućnosti izvršiti tražena prilagođavanja na uređaju kako bi se osigurao prenos podataka prema centralnom informacionom sistemu.

Prema prezentiranoj dokumentaciji, Ministarstvu se je (samoinicijativno) obratilo preduzeće „Deltapetrol“ d.o.o. Kakanj sa zahtjevom da dobije rješenje o ispunjavanju uslova za ugradnju AMN uređaja tipa VEEDER – ROOT, iako njihov mjerni sistem nije bio u skladu sa Pravilnikom o načinu kontrole naftnih derivata. Po poslatom upitu 06.07.2010. godine, Ministarstvo je 16.08.2010. godine zaprimilo odgovor od strane Instituta za mjeriteljstvo BiH u kojem izričito stoji da je do tog datuma Institut izdao certifikate o odobrenju tipa mjerila za mjerenje nivoa tečnosti u rezervoarima sljedećim proizvođačima mjerila - SEETAC, ULTRA, Hectronic, 4TECH ASA (za koje je Ministarstvo već bilo uradilo aplikativno rješenje centralnog informacionog sistema), ali i proizvođaču VEEDER ROOT čiji uređaj ima sondu sa pokretnim elementima. Već 27.08.2010. godine Ministarstvo se obratilo Konzorciju „In2“ d.o.o. Sarajevo & „Hermes SoftLab“ d.o.o. Sarajevo, sa kojim ima potpisan Osnovni ugovor za izgradnju centralnog informacionog sistema, kojim traži određene odgovore u vezi sa predstojećom nadogradnjom sistema, a 01.09.2010. godine održalo je javnu prezentaciju, na kojoj su predstavljene do toga dana izvršene aktivnosti na uspostavljanju centralnog informacionog sistema i sve što bi kompletni projekat u budućnosti trebao podržavati. Istog dana (01.09.2010. godine) donesena je i Odluka o pokretanju postupka dogradnje informacionog sistema kontrole prometa naftnih derivata na benzinskim pumpama u FBiH, a da osnovni informacioni sistem nije bio ni pušten u rad, u realnim uslovima. Nakon provedenog još jednog pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavci krajem 2010. godine, u kojem je Ministarstvo zbog učinjenih propusta u ranijem periodu, bilo ograničeno na samo jednog ponuđača koji je raspolagao pravom vlasništva nad source kodom, 10.12.2010. godine potpisan je Aneks osnovnog Ugovora sa Konzorcijem „In2“ d.o.o. Sarajevo & „Hermes SoftLab“ d.o.o. Sarajevo, na vrijednost od 106.556 KM, što smo detaljnije elaborirali u

dijelu Izvještaja pod tačkom 5.5. Primjena Zakona o javnim nabavkama BiH i implementacija potpisanih ugovora.

Međutim, Ministar trgovine 06.10.2010. godine donosi potpuno novi Pravilnik o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim pumpnim stanicama u FBiH (Sl. novine FBiH, broj 67/10, u daljem tekstu: novi Pravilnik o načinu kontrole prometa naftnih derivata) kojim u suštini redefiniira i stavlja van snage stari Pravilnik o načinu kontrole naftnih derivata - koji se trebao početi primjenjivati od 03.09.2010. godine. U obrazloženju za donošenje novog Pravilnika Ministarstvo se pozvalo na primljene dopise od strane Instituta za mjeriteljstvo BiH, ne spominjući činjenicu da je navedeno pitanje već bilo raspravljeno na Vladi FBiH još 29.12.2004. godine kada je Vlada FBiH donijela Zaključak V broj 580/2004 kojim se opredijelila da se prihvati varijanta Pravilnika o načinu kontrole naftnih derivata, koja je propisivala ugradnju automatskih mjerača nivoa tečnosti (AMN-ova) čije sonde na sebi nisu imale nikakvih pokretnih elemenata.

Najznačajnije karakteristike novog Pravilnika u odnosu na stari Pravilnik o kontroli naftnih derivata su sljedeće: izbačena je odredba koja je propisivala da automatski mjerači nivoa tečnosti - AMN uređaja ne smiju na sebi imati sonde sa pokretnim dijelovima; propisana je obaveza proizvođača AMN uređaja da Ministarstvu trgovine i ovlaštenom serviseru dostave ovjerenu pisanu izjavu kojom potvrđuju da podaci koji su zabilježeni na AMN ne mogu biti obrisani ručno (ali nije propisana nikakva bankarska garancija kao mjera obezbjeđenja); članom 12. novog Pravilnika propisano je da pregled i provjeru usklađenosti mjernih sistema na benzinskim pumpnim stanicama (BPS) vrši komisija za provjeru i pregled AMN-a na BPS koju imenuje ministar trgovine sastavljena od tri člana: jedan član iz Federalnog zavoda zavoda za mjeriteljstvo, drugi iz Ministarstva i treći član federalni tržišni inspektor nakon čega se donosi rješenje o ispunjenosti uslova propisanih ovim Pravilnikom (što nije u skladu sa članom 57. Zakona o inspekcijama u FBiH (Sl. novine FBiH, broj 67/10) kojim je propisano da inspektor ne smije sudjelovati u radu stručnih komisija i tijela organa uprave koji daju dozvole, mišljenja ili druge akte za izdavanje dozvola za obavljanje djelatnosti koja podliježu tom inspekcijskom nadzoru); izbrisana je odredba koja je starim Pravilnikom predviđala da korisnici prikupljenih podataka iz centralnog informacionog sistema Ministarstva budu i Federalno ministarstvo finansija – Porezna uprava, Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije, kao i Federalni zavod za mjeriteljstvo; što se tiče krajnjeg roka za ugradnju AMN uređaja na benzinskim pumpama u FBiH preko kojih se trebalo započeti sa evidentiranjem prometa putem elektronskih mjernih sistema i prenos prikupljenih podataka u centralni informacioni sistem Ministarstva, isti nije precizno određen jer je odmah u januaru 2011. godine objavljena izmjena novog Pravilnika koja je dala mogućnost privrednim društvima koja vrše promet naftnih derivata, da ukoliko ista nisu do 31.12.2010. godine ugradila mjerne uređaje, da sa ovlaštenim serviserima sklope ugovore o ugradnji mjernih uređaja najkasnije do 31.12.2010. godine i da iste predoče nadležnoj inspekciji prilikom vršenja inspekcijskog nadzora kao dokaz o otpočinjanju postupka ugradnje mjernih uređaja (što znači da se ne mogu izricati kaznene odredbe). Iako je ovlaštenim serviserima propisana obaveza da dinamiku ugradnje mjernih uređaja na benzinskim pumpama dostave Ministarstvu, istima nije propisan krajnji rok za izvršenje tog posla što opet ovaj proces može produžavati u nedogled (revizorskom timu u vrijeme obavljanja konačne revizije nije prezentiran dokaz da je barem jedan serviser dostavio ovaj plan).

U skladu sa članom 4. novog Pravilnika o kontroli naftnih derivata, 24.11.2010. godine objavljen je Javni poziv svim zainteresovanim privrednim društvima za ugradnju i održavanje – servisiranje mjernih uređaja, imenovana Komisija je provela propisani postupak, nakon čega je federalni ministar trgovine za još 5 pravnih lica donio rješenja u kojima se utvrđeno da ispunjavaju uslove za ugradnju i održavanje – servisiranje mjernih uređaja na benzinskim pumpama (za tip AMN uređaja - Hectronic), kao i za **preduzeće Deltapetrol d.o.o. Kakanj (za tip AMN uređaja VEEDER ROOT)**. Ističemo da je Komisija konstatovala da se je na Javni poziv sa zahtjevom za izdavanjem Rješenja o ispunjavanju propisanih uslova za ugradnju i održavanje – servisiranje mjernih uređaja **tipa OPW PETRO VEND** prijavilo i privredno društvo „ASLAB“ d.o.o. Sarajevo. **Prilikom vođenja postupka, navedeno preduzeće „ASLAB“ d.o.o. Sarajevo je Ministarstvu priložilo certifikate o izvršenoj validaciji od strane Instituta za mjeriteljstvo BiH izdate još 2005. godine, o kojima Institut prethodno nije bio izvjestio Ministarstvo, na osnovu čega konstatujemo da je Institut očigledno protežirao određeni tip AMN uređaja.** Kasnije je na traženje Ministarstva dostavio novi odgovor 28.12.2010. godine u kojem je dopunilo podatke o izdatim certifikatima o odobrenju tipa mjerila za mjerenje nivoa tečnosti sa 2 nova proizvođača, i to: „OPW PETRO VEND“

USA i „WAVIN – LABKO OY“ Finska, što baca potpuno novo svjetlo na ovaj proces i iziskuje traženje službene odgovornosti kod istog.

Na osnovu svega što smo naprijed iznijeli može se konstatovati: da je Ministarstvo od 2006. godine 6 puta produžavalo rok za početak primjene navedenog Pravilnika o načinu kontrole naftnih derivata («Sl. novine FBiH», broj 12/2005, 3 i 46/2006, 60/07, 54/08, 56/09 i 08/10, posljednji put sa 03.03.2010. godine na 03.09.2010. godine); da još uvijek nije stavilo u funkciju centralni informacioni sistem za prikupljanje podataka sa benzinskih pumpi u FBiH za koji je do kraja 2010. godine utrošilo 456.386 KM budžetskih sredstava; da je u oktobru 2010. godine nakon isteka krajnjeg roka kada je trebala otpočeti primjena starog Pravilnika o načinu kontrole naftnih derivata donijelo potpuno novi „Pravilnik o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim pumpnim stanicama u FBiH“ koji se značajno razlikuje u odnosu na prethodni i isti nije propisao krajnji rok kada se moraju okončati propisane aktivnosti (što onemogućava izricanje kaznenih odredbi od strane inspekcijskih organa), što dovodi do neizvjesne situacije i može imati odraza na ostvarenje javnih prihoda Budžeta FBiH po osnovu prometa naftnim derivatima u budućem periodu. Uzimajući u obzir da novim Pravilnikom o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata nisu definisani organi i institucije koji će koristiti podatke iz centralnog informacionog sistema Ministarstva trgovine, kao i da nije izvršena analiza koristi koje će funkcionisanjem informacionog sistema imati FBiH, ne može se potvrditi opravdanost dosadašnjeg utroška budžetskih sredstava, kao i budućih ulaganja koja će proisteci korištenjem navedenog softvera.

Potrebno je izvršiti uvid u validnost dokumentacije na osnovu koje je donijet potpuno novi „Pravilnik o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim pumpnim stanicama u FBiH“ koji se značajno razlikuje u odnosu na prethodni, a naročito u dijelu proširenja karakteristika tipova AMN uređaja, što je imalo za posljedicu značajno povećanje troškova dorade Centralnog informacionog sistema, a što će u narednom periodu uticati i na povećanje troškova održavanja istog;

Potrebno je da Ministarstvo, u skladu sa nadležnostima i ovlaštenjima, poduzme aktivnosti kako bi se odredio krajnji rok za implementaciju „Pravilnika o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim pumpama u FBiH“, donesenim u skladu sa članom 12. Zakona o unutrašnjoj trgovini, u cilju potpunije kontrole prometa naftnih derivata u FBiH, a time i adekvatne naplate javnih prihoda;

Potrebno je sačiniti i Vladi FBiH dostaviti sveobuhvatnu Informaciju o dosadašnjim aktivnostima poduzetim na implementaciji „Pravilnika o načinu evidentiranja i kontrole prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim pumpnim stanicama u FBiH“, utvrditi razloge koji su uzrok ne implementiranja istog od 2006. godine, i na osnovu utvrđenog sačiniti konkretan Plan implementacije Pravilnika u narednom periodu;

U okviru navedene Informacije, također je potrebno dati analizu koristi Federacije BiH koje će proisteci po osnovu primjene navedenog Pravilnika u odnosu na do sada uložena sredstva, ali i značajna sredstva koja će se morati osiguravati iz Budžeta FBiH, za dogradnju i održavanje Centralnog informacionog sistema, u narednom periodu;

5.3 Budžet

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2010. godinu, iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 1.759.883 KM što predstavlja 76 % od 2.329.506 KM zakonskih odobrenih sredstava za fiskalnu 2010. godinu.

Struktura iskazanih rashoda i izdataka je sljedeća: primanja zaposlenih 64 %, izdaci za materijal i usluge 12 %, sufinansiranje rada udruženja potrošača 5 % i nabavka stalnih sredstava 19 %.

Pregled izvršenja budžeta dat je u Prilogu br. 1 Izvještaja.

5.4 Tekući izdaci

5.4.1 Primanja zaposlenih

U 2010. godini, troškovi koji se odnose na **primanja zaposlenih** (bruto plate i naknade, naknade zaposlenih i doprinosi) iznosili su 1.122.699 KM, što predstavlja 64 % ukupnih rashoda i izdataka Ministarstva.

Prema prezentiranim podacima, uposlenici Federalnog ministarstva trgovine su do sada pokrenuli veliki broj sudskih sporova po osnovu neisplaćenih razlika plata, toplog obroka i regresa, u kojima se kao tužena strana pojavljuje Federacija BiH, odnosno Ministarstvo (razlika plata zbog neusklađivanja koeficijenata za period 01.10.2008. do 01.07.2009. godine; razlika toplog obroka za period 01.07.2009. do 31.12.2009. godine; razlika regresa za 2009. godinu; razlike plata od 10 % za period od 01.07.2009. do 31.12.2009. godine). Uvidom u prezentirane presude koje su do obavljanja konačne revizije bile donesene u vrijednosti glavnice od 85.697 KM u korist uposlenika, utvrdili smo da su iste donesene zbog propuštanja Ministarstva da dostavi odgovor na tužbe što ima značajnost imajući u vidu da protiv ovakve presude nije dozvoljena žalba. Skrećemo pažnju da je odredbama člana 8. Zakona o federalnom pravobranilaštvu (Sl. novine FBiH, broj 2/95, 12/98, 18/00 i 61/06) propisano da organe i tijela Federacije u radnim sporovima zastupa zaposleno lice, koje za to odredi rukovodilac u tom organu, što u navedenom slučaju nije ispoštovano.

Prema prezentiranim podacima koji su 10.01.2011. godine dostavljeni Federalnom ministarstvu finansija, ukupno procijenjena vrijednost sporova iznosi 340.255 KM, od čega 187.505 KM je potraživani iznos na ime glavnice, dok su 152.750 KM procijenjeni troškovi sudskih sporova i kamata.

Kako bi se obezbjedila sredstava za izmirenje pravosnažnih presuda po osnovu manje isplaćenih plata, toplog obroka i regresa, i dalje poduzimati aktivnosti prema Federalnom ministarstvu finansija, u cilju izmirenja obaveza u zakonskim rokovima, kako bi se izbjegla plaćanja na ime sudskih troškova i zatezних kamata (koje se obračunavaju zbog neizmirenih dugovanja u zakonskom roku);

Potrebno je osigurati da se zastupanje u pravnim sporovima iz radnog odnosa obavlja od strane zaposlenih lica Ministarstva, u skladu sa članom 8. Zakona o federalnom pravobranilaštvu (Sl. novine FBiH, broj 2/95, 12/98, 18/00 i 61/06);

5.4.2 Izdaci za materijal i usluge

Troškovi koji se odnose na **izdatke za materijal i usluge** iznosili su 203.739 KM, što predstavlja 12 % ukupnih rashoda i izdataka Ministarstva.

U okviru navedenih izdataka **troškovi materijala i usluga** opravke službenih vozila na teret Ministarstva iskazani su u iznosu od 17.380 KM, od čega se 10.412 KM odnosilo na vozilo PASAT 2.0 TDI. Imajući u vidu da smo i prošle godine konstatovali **velike troškove popravke na navedenom vozilu, kao i da se radi o vozilu koje je nabavljeno 2008. godine, ne možemo potvrditi opravdanost čestih popravki koje se rađene na istom, odnosno iskazane troškove održavanja.** Također smo utvrdili da se za navedeno vozilo ne popunjava uredno Obrazac za putni nalog auta (PN4), u dijelu koji se odnosi na navođenje tačne relacije kretanja vozila, vrijeme polaska i vrijeme dolaska na odredište, te da je broj pređenih kilometara istog značajno veći od navedene relacije kretanja službenog vozila. Ovo se naročito odnosi na dane vikenda kada se iskazuje prelazak velike kilometraže navedenog službenog vozila (1.184 km, 1.076 km, 721 km, 1.341 km, 635 km, 661 km, 537 km, 744 km, 837 km), a bez navođenja relacije kretanja vozila, niti vrijeme polaska i vrijeme dolaska na odredište. Vezano za korištenje službenih vozila, utvrdili smo da je službeno vozilo ŠKODA OCTAVIA, na osnovu Rješenjem ministra od 20.05.2010. godine, dato na raspolaganje savjetniku ministra za pravna pitanja, za potrebe obavljanja posjete obitelji u dane vikenda na relaciji Mostar – Orašje - Sarajevo, državnih praznika i nerednih dana u kojima se po zakonu ne radi, što nije u skladu sa odredbama Uredbe o uslovima i načinu korištenja službenih putničkih automobila u organima uprave u FBiH (Službene novine FBiH, broj 33/09).

Potrebno je preispitati opravdanost značajnih troškova popravke službenog vozila PASAT i način njegovog korištenja u 2010. godini, kao i zakonsku osnovanost za donošenje Rješenja o upotrebu službenih vozila u privatne svrhe, te u skladu sa konstatovanim poduzeti adekvatne mjere;

Osigurati pravilno vođenje evidencije korištenja službenih vozila (obrazac putnog naloga PN4), u dijelu koji se odnosi na vrijeme korištenja vozila, relaciju kretanja, pređenu kilometraža, kao i potrošnja goriva i maziva, u skladu sa odredbama Uredbe o uslovima i načinu korištenja službenih putničkih automobila u organima uprave u FBiH (Službene novine FBiH, broj 33/09) i Pravilnikom o korištenju službenih putničkih automobila Federalnog ministarstva trgovine;

5.4.3 Tekući transferi

Na ime **tekućih transfera** Ministarstvu su u 2010. godini odobrena sredstva od 467.540 KM koja su izvršena u iznosu od 92.210 KM ili 20 %, što ujedno čini i izvršenje Transfera za pomoć udruženjima potrošača. **Ministarstvo nije sačinilo „Strategije razvoja granske industrije“, tako da su odobrena sredstva za izradu iste u iznosu od 367.540 KM ostala neutrošena.**

Vežano za izradu **Strategije razvoja granske industrije**, Vlada FBiH je 27.06.2007. godine donijela Odluku, V broj 426/07 kojom je Ministarstvo određeno za koordinatora za izradu cjelovitog dokumenta „**Strategije ekonomskog razvoja FBiH**“, sa zasebnim projektima za čije nosioce su određena sljedeća ministarstva: Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije, Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta, Federalno ministarstvo trgovine i Federalno ministarstvo okoliša i turizma. Sastavni dio cjelovite Strategije je i projekat koji je sačinilo Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva pod nazivom „**Strategija razvoja poljoprivrede u FBiH**“.

Kako je svako od gore navedenih ministarstva (kao nosilac izrade projekta) zasebno dobilo finansijska sredstva za izradu istih, Ministarstvo trgovine je 31.12.2007. godine sklopilo ugovor sa preduzećem „Inženjerski biro“ d.d. za izradu Projekta „Razvoj trgovine i domaćeg tržišta u FBiH“, po osnovu kojeg je u 2008. godini navedenom preduzeću doznačeno 417.096 KM. Ministarstvo je sačinjeni Projekat dostavilo Vladi FBiH, koja ga je 11.05.2009. godine usvojila kao sastavni dio cjelovite „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“, a isti je 23.10.2009. godine usvojen na Domu naroda, i 07.12.2009. godine od strane Predstavničkog doma FBiH. **Utvdili smo da Ministarstvo (kao nosilac projekta) nije poduzimalo aktivnosti kako bi se formiralo Provedbeno vijeće i sačinio Plan provedbe Projekta „Razvoj trgovine i domaćeg tržišta u FBiH“ u praksu (koji čini samo dio cjelovite Strategije) za čiju izradu je utrošeno 417.096 KM.** Plan provedbe je, u skladu sa usvojenim Projektom od strane Parlamenta FBiH trebao biti operativan i donositi se svake godine, te sadržavati naznačene mjere, nositelje mjera i određeno razdoblje primjene mjera, dok je Provedbeno vijeće (sa Federalnim ministarstvom trgovine na čelu) trebalo biti prvi korak u sastavljanju Plana provedbe, u čijem radu bi participirali predstavnici ostalih ustanova koje su obrađene u ovom dokumentu. **Imajući u vidu da je od usvajanja navedenog Projekta od strane Parlamenta FBiH do danas protekao značajan period, da nisu poduzete konkretne aktivnosti koje bi imale za rezultat implementaciju navedenog Projekta, kao i da nije izvršena analiza provodivosti istog, ne može se potvrditi opravdanost utroška javnih sredstava za njegovu izradu.**

Ministarstvo je kao kordinator trebalo da, u skladu sa navedenom Odlukom Vlade FBiH, sačini Izvještaj o realizaciji izrade cjelokupne „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“ i isti dostavi Vladi FBiH sa detaljnom analizom postignutih rezultata u odnosu na utrošena budžetska sredstva, a za što je data i preporuka u prethodnoj reviziji. **Tek krajem 2010. godine, sačinjena je Informacija o izradi „Strategije ekonomskog razvoja u FBiH“ koju je Vlada FBiH na 159. sjednici, održanoj 14.12.2010. godine, usvojila bez ikakvih zaključaka.** Pored naprijed navedenih podataka za Ministarstvo trgovine, na osnovu uvida u navedenu Informaciju i kopija potpisanih ugovora za izradu projekata od strane drugih ministarstava, utvrdili smo sljedeće:

- Ministarstvo energije, rudarstva i industrije je za izradu projekta „Razvoj industrijske politike“ utrošilo 469.638 KM (dobavljač: Konzorcij Mašinski fakultet u Sarajevu i Strojarski fakultet u Mostaru). Projekat „Razvoj industrijske politike“ je usvojen zaključkom Parlamenta FBiH dana 22.06.2010. godine. Vlada FBiH je 26.08.2010. godine imenovala Radnu grupu za izradu Akcionog plana za realizaciju navedenog projekta, ali ista još uvijek nije bila završila sa radom;
- Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta je za izradu projekta „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ utrošilo 298.000 KM (dobavljač: Inženjerski biro d.d. Zagreb). Projekat „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ je usvojen od strane oba doma Parlamenta FBiH, a Vlada FBiH je dala saglasnost na Akcioni plan realizacije navedenog projekta za period 2009 – 2012. godina, i isti nije razmatran od strane Parlamenta FBiH;

- Federalno ministarstvo okoliša i turizma je za izradu projekta „Razvoj turizma u FBiH 2008 – 2018“ (dobavljač: Inženjerski biro d.d. Zagreb) utrošilo 468.000 KM. Isti je razmatran na Predstavničkom domu Parlamenta FBiH, međutim ista nije usvojena, a ministar okoliša i turizma je 29.04.2010. godine formirao Radnu skupinu sa zadatkom da dopuni i analizira istu (prema raspravi koja je vođena na sjednici Predstavničkog doma), nakon čega je 29.09.2010. godine ponovo upućena Vladi FBiH na nadležno postupanje i još uvijek nije ponovo razmatrana;
- Navedena Informacija ne sadrži podatke vezane za izradu „Strategija razvoja poljoprivrede u FBiH“ koju je sačinilo Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, a trebala je biti sastavni dio „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“;

Utvdili smo da Ministarstvo (kao koordinator) nije imalo sistemski pristup u izradi cjelovite „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“. Iako je prethodne godine ukazano na navedeno, Ministarstvo nije poduzelo aktivnosti da se, u skladu sa nadležnostima datim Odlukom Vlade FBiH, i u saradnju sa ostalim ministarstvima, na vrijeme donese cjelokupna „Strategiju ekonomskog razvoja FBiH“ sa Akcionim planovima za njeno provođenje. Imajući u vidu da su od donošenja Odluke Vlade FBiH o izradi iste do danas protekle gotovo četiri godine, a da ista još uvijek nije završena niti je propisan način implementacije iste, ne može se potvrditi opravdanost dinamike dosadašnje realizacije „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“, kao i utroška, prema prezentiranim podacima, doznačenih sredstava Ministarstvu trgovine i ostalim ministarstvima koja su bila nosioci izrade zasebnih projekata u ukupnom iznosu od 1.652.734 KM.

Potrebno je izvršiti analizu provodivosti Projekta „Razvoj trgovine i domaćeg tržišta u FBiH“, te u skladu sa konstatovanim sačiniti Plan provedbe istog u praksu sa tačno naznačenim mjerama, nositeljima i rokovima za implementaciju tih mjera i predložiti isti Vladi FBiH na službeno postupanje i odobrenje. Ukoliko je potrebno izvršiti izmjene i dopune istog u cilju potpune implementacije;

Potrebno je da Ministarstvo, u skladu sa nadležnostima datim Odlukom Vlade, i u saradnji sa Vladom FBiH i ostalim ministarstvima, poduzme aktivnosti na izradi cjelovitog dokumenta „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“, kao i osigura sistemski pristup prilikom realizacije usvojenih projekata koji čine navedenu Strategiju, od strane zaduženih ministarstava. Navedeno podrazumijeva usvajanje projekata i akcionih planova za njihovo provođenje od strane Parlamenta FBiH, kao i postojanje jedinstvenog načina (metodologije) odobravanja budžetskih sredstava za implementaciju istih;

Potrebno je da Ministarstvo, u skladu sa Odlukom Vlade FBiH V broj 426/07 od 27.06.2007. godine, i dalje kontinuirano (kvartalno) izvještava Vladu FBiH, o dostignutom stepenu realizacije izrade cjelokupne „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“, sa detaljnom analizom postignutih rezultata u odnosu na utrošena budžetska sredstva od 1.652.734 KM;

Na ime izrade „Strategija razvoja granske industrije“, Ministarstvu su u 2010. godini odobrena sredstva u iznosu od 367.540 KM, a ista prema izjavi odgovorne osobe, predstavlja realizaciju jednog od strateških ciljeva iz Projekta „Razvoj trgovine i domaćeg tržišta u FBiH“. Uvidom u dokumentaciju, utvrdili smo da je Ministarstvo i prethodne godine dobilo sredstva za izradu predmetne Strategije, ali ista nisu izvršena iz razloga jer se je imenovani Stručni tim (18.02.2009. godine), koji je trebao pripremiti projektni zadatak, tendersku dokumentaciju i izabrati najpovoljnijeg ponuđača za izradu iste izjasnio da ne može pristupiti izradi projektnog zadatka ukoliko mu se ne obezbijede osnovni podaci o tome za koje granske industrije je potrebno definisati isti, koja je tu uloga Federalnog ministarstva trgovine, te koji učinci se očekuju od predmetne Strategije. Obzirom da je na prijedlog Ministarstva, Vlada FBiH 23.07.2009. godine donijela Odluku V broj 523/09 o odobravanju izrade Strategije, ista je bila osnov za odobravanje sredstava u istom iznosu, i u 2010. godini.

Ministar je 26.03.2010. godine donio Rješenje kojim je formirao novu Komisiju za provođenje postupka za izbor najpovoljnijeg ponuđača za izradu „Strategije razvoja granske industrije“, u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima. Imenovana Komisija je provela dva ograničena postupka sa pretkvalifikacijom, koji nisu rezultirali odabirom dobavljača za izradu navedene Strategije. Prvi ograničeni postupak sa pretkvalifikacijom je poništen iz razloga jer su bile primljene samo dvije ponude i nije bio zadovoljen princip konkurentnosti, a drugi ograničeni postupak sa pretkvalifikacijom je poništen jer je procijenjeno da nije ostvarena konkurentnost ponuda, obzirom da je od dvije pristigle ponude jedna prelazila

iznos odobrena sredstva, a druga ponuda je bila za cca 60 % jeftinija od planiranih sredstava za navedene namjene.

Imajući u vidu da se izrada predmetne „Strategije razvoja granske industrije“ poistovjećuje sa realizacijom samo jednog od strateških ciljeva koji su navedeni u Projektu „Razvoj trgovine i domaćeg tržišta u FBiH“, na osnovu provedene revizije u 2009. i 2010. godini, kao i obavljenih razgovora sa odgovornom osobom, konstatovano je da Ministarstvo nije poduzimalo aktivnosti na realizaciji ostalih strateških ciljeva iz navedenog Projekta, iz kojeg razloga nismo u mogućnosti potvrditi opravdanost i zakonski osnov odobravanja sredstava za izradu navedene Strategije u 2010. godini.

Potrebno je da Ministarstvo poduzme aktivnosti u cilju cjelovite realizacije utvrđenih strateških ciljeva u Projektu „Razvoj trgovine i domaćeg tržišta u FBiH“, i da se u skladu sa utvrđenom dinamikom za realizaciju istih adekvatno obezbjeđuju budžetska sredstva, u cilju njihovog efikasnijeg korištenja. Prethodno je potrebno preispitati opravdanost i zakonski osnov odobravanja sredstava za izradu „Strategije razvoja granske industrije“, kao jednog od strateških ciljeva iz Projekta;

Vlada FBiH je 21.09.2010. godine donijela Zaključak, V broj 811/10, o usvajanju Strategije razvoja FBiH za period 2010. – 2020. godina. Istom su zadužena sva federalna ministarstva, među njima i Ministarstvo trgovine, da vrše monitoring, evaluaciju i izvještavanje o implementaciji Strategije razvoja FBiH i da godišnje izvještaje o implementaciji dostavljaju Federalnom zavodu za programiranje razvoja, a on Vladi FBiH na razmatranje.

Potrebno je da Ministarstvo, u saradnji sa Federalnim zavodom za programiranje razvoja, poduzme adekvatne aktivnosti, u cilju implementacije zadataka iz Strategije razvoja FBiH, kao i dostavljanja godišnjih izvještaja o implementaciji prema istom, u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH, V broj 811/10 od 21.09.2010. godine;

5.5 Primjena Zakona o javnim nabavkama BiH i implementacija potpisanih ugovora

Kapitalni izdaci Ministarstva u 2010. godini izvršeni su u iznosu od 340.975 KM što predstavlja 82,81 % od 411.710 KM odobrenih sredstava za ove namjene.

U okviru navedenog izvršenja, najveći dio utrošenih sredstava u iznosu od 316.454 KM je doznačeno Konzorciju „In2“ d.o.o. Sarajevo & „Hermes SoftLab“ d.o.o. Sarajevo po osnovu potpisanih ugovora, dok se ostatak izvršenja od 24.521 KM odnosi na nabavku računara i računarske opreme (17.967 KM), namještaja (5.804 KM) i ostalog (750 KM).

Na osnovu potpisanog Ugovora 10.12.2009. godine, ukupne vrijednosti 349.830 KM, sa Konzorcijem „In2“ d.o.o. Sarajevo & „Hermes SoftLab“ d.o.o. Sarajevo, za nabavku i instaliranje računarskog sistema za nadzor i kontrolu prometa naftnim derivatima na benzinskim pumpama u FBiH, dobavljaču je 40 % vrijednosti ugovora ili 139.932 KM avansno doznačeno na teret fiskalne 2009. godine, a ostatak u iznosu od 209.898 KM na teret fiskalne 2010. godine. Na osnovu uvida u predmetni Ugovor koji je predvidio potpuni završetak navedenih aktivnosti u roku od šest (6) mjeseci od dana potpisivanja ugovora i uvida u projektni zadatak (koji zajedno sa ponudom dobavljača), čini sastavni dio ugovora, **konstatujemo da istima uopće nije bilo definisano šta se smatra završetkom projekta u potpunosti.** Međutim, kako je dobavljač u svojoj ponudi naveo da će se projekat smatrati uspješno okončanim, ako se navedeno rješenje (predmet ponude) implementira na minimalno jednom informacijskom sistemu partnera (benzinskoj pumpi), navedeno je prečutno prihvaćeno od strane Ministarstva koje je u potpunosti isplatilo navedenog dobavljača, **iako informacijski sistem nije testiran u realnim uslovima rada, već samo na dvije benzinske pumpe.**

Također u skladu sa Ugovorom, ponuđač je bio dužan obezbijediti **bankovnu garanciju za dobro izvršenje posla na iznos od 10 % ugovora (ili 34.983 KM) za koju je traženo da važi samo šest (6) mjeseci od datuma potpisivanja Ugovora što smatramo značajnim propustom ugovornog organa,** jer je dobra poslovna praksa da se garancija za dobro izvršenje posla ugovara za period nakon završetka ugovora, a ne za vrijeme njegove implementacije.

Ugovorni organ prilikom sačinjavanja ugovora, pored konstatovanih nedostataka u dijelu definisanja šta se smatra završetkom posla i obezbeđenja garancije za njegovo dobro izvršenje, **nije u dovoljnoj mjeri**

zaštito javni interes ni prilikom definisanja načina plaćanja obzirom da je 90 % vrijednosti ugovora bilo isplaćeno prije cjelovitog prijema poslova, i to: 40 % ugovorene vrijednosti (ili 139.932 KM) avansno, 50 % ugovorene vrijednosti (ili 174.915) nakon izvršene isporuke hardvera (čija cijena je bila 84.190 KM ili 24 % ugovora) i Izvještaja o poduzetim aktivnostima na implementaciji ugovora do 31.05.2010. godine. Ostatak od 10 % ugovorene vrijednosti je plaćen nakon što je Zapisnički 03.08.2010. godine konstatovana potpuna implementacije ugovora, na osnovu izvršenog testiranja funkcionalnosti mjernih uređaja (automatskih mjerača nivoa tečnosti, AMN-ova) na dvije benzinske pumpe 26.07 i 30.07.2010. godine, odnosno njihovog uvezivanja sa centralnim informacionim sistemom Ministarstva - benzinska pumpa „Čaljkušić“ u Busovači (AMN tipa SEETAC) i benzinska pumpa „Zaaner“ u Žepču (AMN tipa Ultra Star -1). **Obavljenom revizijom smo utvrdili da su Izvještaj od 31.05.2010. godine i Zapisnik kojim se konstatuje potpuna implementacija ugovora od 03.08.2010. godine potpisali uposlenici Ministarstva koji nemaju potrebnu informatičku naobrazbu koja bi potvrdila njihovu kompetentnost za potvrdu navedenog i vanjski konsultant za IT koji u tom vremenu nije imao potpisan nikakav ugovor sa Ministarstvom. Obzirom da su ovi dokumenti bili podloga za izmirenje gore navedenih finansijskih obaveza po predmetnom ugovoru, isto smatramo ozbiljnim nedostatkom u funkcionisanju sistema internih kontrola, čije posljedice još uvijek nismo u mogućnosti procijeniti.**

Na osnovu obavljene revizije, utvrdili smo da odredbe predmetnog Ugovora nisu ispoštovane u dijelu koji se odnosi na: Isporuku, projektiranje i puštanje u rad programskih modula za prijenos, obradu i analizu podataka sa podsistema za mjerni sistem istakanja goriva (MIG), registar kasa i knjigovodstvenog sistema benzinskih pumpe u informacioni sistem za nadzor i kontrolu prometa; u dijelu izvršenja tehničkog prijema izvedenih poslova, postojanja realnog terminskog plana i imenovanja Komisije koja je trebala da vrši kontinuirani nadzor nad implementacije ugovora.

Ministar je 11.10.2010. godine ad hoc formirao Komisiju za evaluaciju izrade i stavljanja u funkciju sistema softverske aplikacije kontrole prometa naftnih derivata na benzinskim pumpama u FBiH, sa zadatkom da evaluiira izradu i stavljanje u funkciju sistema softverske aplikacije, kao i da izvrši analizu realizacije predmetnog Ugovora, u skladu sa projektnom dokumentacijom, nakon završetka sistema.

Na osnovu uvida u prezentirano Stručno mišljenje od 11.11.2010. godine, od strane navedene Komisije i obavljenog razgovora sa članovima iste, utvrdili smo da Komisija nije imala na raspolaganju projektnu dokumentaciju dobavljača, te da je ista na osnovu prezentirane dokumentacije i izvršenog očitovanja podataka sa dvije benzinske pumpe konstatovala sljedeće: da je izvođač radova izvršio isporuku hardvera u skladu sa Projektnim zadatkom i Ponudom izvođača; da će se potpuna analiza funkcionalnosti softverskog rješenja moći obaviti kada se budu obrađivali podaci sa svih benzinskih pumpi u Federaciji BiH; do tada realizovane aktivnosti na izradi i stavljanju u funkciju sistema su u skladu sa Ugovorom, Projektnim zadatkom i Ponudom izvođača. Komisija je na kraju dala pozitivno mišljenje za nastavak radova na potpunoj implementaciji sistema, uz sljedeće preporuke: da se nastave aktivnosti na potpunoj implementaciji projekta u cjelosti, kada se ispune uslovi realizovati u potpunosti odredbe Ugovora, da se nađe prihvatljiv način (otkup/ zaštita) za rješavanje ekskluzivnog prava izvornog – source koda aplikacije, naći prihvatljiv način Backup –a podataka, obavezati dobavljača na dostavljanje Projektna dokumentacije, nastaviti aktivnosti na evaluaciji nakon uvezivanja svih benzinskih pumpi i izraditi studiju primjenjivosti podataka informacionog sistema za strateško planiranje. **Iz naprijed navedenog i na osnovu provedene revizije konstatovali smo da Komisija nije u potpunosti završila zadatak radi kojega je i osnovana, da potpisani ugovor nije implementiran u potpunosti, da se ne može potvrditi funkcionalnost urađenog rješenja Centralnog informacionog sistema obzirom da isti nije stavljen u funkciju, te da je potrebno poduzeti dodatne aktivnosti kako bi se ispravili učinjenih propusti u ranijem periodu u cilju povećanja koristi od aplikativnog softvera i zaštite uloženih budžetska sredstva.**

U skladu sa zaključenim ugovorom sa Konzorcijem „In2“ d.o.o. Sarajevo & „Hermes SoftLab“ d.o.o. Sarajevo, izvršiti adekvatan nadzor nad realizacijom istog kako bi se obezbijedila potpuna funkcionalnost sačinjene softverske aplikacije i stvorile pretpostavke za implementaciju „Pravilnika o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim pumpama u FBiH“ donesenim na osnovu člana 12. Zakona o unutrašnjoj trgovini;

Potrebno je da se Ministarstvo jasno odredi prema datim preporukama od strane Komisije za evaluaciju izrade i stavljanja u funkciju sistema softverske aplikacije kontrole prometa naftnih derivata na benzinskim pumpama u FBiH, te u skladu sa konstatovanim poduzme odgovarajuće aktivnosti;

Prilikom obavljanja revizije za 2009. godinu izvršili smo analizu svih provedenih postupaka, nakon čega smo utvrdili učinjene propuste i da Ministarstvo nije imalo zakonsko uporište za dodjelu osnovnog ugovora (349.830 KM) za nabavku i instaliranje računarskog sistema za nadzor i kontrolu prometa naftnim derivatima na benzinskim pumpama u Federaciji BiH putem pregovaračkog postupka bez objavljivanja obavještenja o nabavci. Za provedeni pregovarački postupak revizorskom timu nisu prezentirani dokazi da su pregovori vođeni u skladu sa procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama BiH, a izabrani dobavljač dobio je ugovor po cijeni koja je za 40.649 KM veća od cijene koju je ponudio u prvom poništenom pregovaračkom postupku, zbog čega nismo mogli potvrditi osnovanost i opravdanost izvršenog odabira dobavljača, kao i iznosa na koji je izvršeno potpisivanje predmetnog ugovora. Vezano za navedeno, po datoj preporuci revizora da se izvrši potpuni uvid u dokumentaciju, te na osnovu konstatovanog poduzmu odgovarajuće aktivnosti i osigura adekvatan nadzor nad implementacijom potpisanog Ugovora Ministarstvo nije postupilo.

Obzirom da Ministarstvo prilikom vođenja pregovaračkog postupka u 2009. godini, sa jedinim ponuđačem Konzorcijem „In2“ d.o.o. Sarajevo & „Hermes SoftLab“ d.o.o. Sarajevo, sa kojim je potpisalo osnovni ugovor na vrijednost od 349.830 KM, nije definisalo šta se smatra završetkom projekta u potpunosti, nije raspravilo pitanje vlasništva, odnosno korištenja source coda (izvornog koda programa) niti je raspravilo pitanje budućeg održavanja softverskog rješenja dovelo je sebe u zavistan položaj od strane istog što smatramo značajnim propustom Ministarstva, odnosno vanjskog konsultanta za IT angažovanog po ugovoru o djelu, i isto može imati značajne finansijske posljedice u budućem periodu. Na osnovu uvida u planiranje budžeta za 2010. godinu, odnosno budžetski zahtjev Ministarstva od 13.10.2009. godine, utvrdili smo da je Ministarstvo za nadogradnju IT sistema već tada tražilo da mu se odobri 261.000 KM, što je i učinjeno, na osnovu čega zaključujemo da je navedena nadogradnja informacionog sistema planirana čak prije potpisivanja Osnovnog ugovora za izgradnju istog (10.12.2009. godine).

Iako urađeno aplikativno rješenje centralnog informacionog sistema nije bilo pušteno u rad, u realnim uslovima, Ministarstvo je 01.09.2010. godine donijelo Odluku o pokretanju postupka dogradnje informacionog sistema kontrole prometa naftnih derivata na benzinskim pumpama u FBiH, kojoj je prethodio zahtjev od preduzeća Delta petrol d.o.o. Kakanj koje je tražilo izdavanja rješenja o ispunjavanju uslova za ugradnju AMN uređaja tipa VEEDER – ROOT, iako njihov mjerni sistem nije bio u skladu sa tada važećim Pravilnikom o načinu kontrole naftnih derivata, koji je kasnije promijenjen.

Ministarstvo je krajem 2010. godine, za gore pomenutu nadogradnju informacionog sistema, provelo još jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci u kojem je zbog naprijed navedenog zavisnog položaja, bilo ograničeno na samo jednog ponuđača koji je imao pravo vlasništva nad source kodom (Konzorcij „In2“ d.o.o. Sarajevo & „Hermes SoftLab“ d.o.o. Sarajevo). Kao rezultat istog 10.12.2010. godine potpisan je Aneks osnovnog Ugovora sa Konzorcijem „In2“ d.o.o. Sarajevo & „Hermes SoftLab“ d.o.o. Sarajevo, na vrijednost od 106.556 KM.

Navedenim Aneksom Ugovora je predviđeno da se do 15.12.2010. godine izvrši proširenje/programiranje postojećeg aplikativnog modula za komunikaciju sa tipom AMN uređaja tipa VEEDER ROOT; zatim aplikativna i systemska podrška za povezivanje 650 benzinskih pumpi u FBiH, sa maksimalnim rokom realizacije 6 mjeseci od dana potpisivanja Aneksa; te isporuka analognih eksternih serijskih modema V 92 (10 kom) u roku od 60 dana od potpisivanja Aneksa.

Na osnovu obavljene revizije, utvrdili smo da je Ministarstvo u potpunosti na teret fiskalne 2010. godine doznačilo kompletan iznos od 106.556 KM vrijednosti Aneksa Ugovora, iako je samo dio ugovorenih radova u vrijednosti od 41.973 KM, koji se odnosi na proširenje/ povezivanje postojećeg aplikativnog modula za komunikaciju sa AMN uređajem tipa VEEDER ROOT izvršen (zapisnik sa izvršenog testiranja 13.12.2010. godine na benzinskoj pumpi Deltra petrol d.o.o. Kakanj). Ostatak ugovorenih aktivnosti koji se odnosi na povezivanje 650 benzinskih pumpi i isporuku analognih serijskih modema V 92 nije izvršen, iz čega proizilazi da je 64.584 KM avansno doznačeno i pogrešno knjiženo kao izmirenje obaveze prema navedenom dobavljaču umjesto kao potraživanje Ministarstva od strane istog, što nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, i za koji iznos su i finansijski izvještaji pogrešno iskazani. Ministarstvo također nije formiralo stručnu Komisiju koja je trebala da vrši praćenje nadzora i revidiranje izrade i stavljanje u funkciju cjelokupnog sistema. Imajući u vidu da novim Pravilnikom o načinu kontrole prometa naftnih derivata, donesenim u oktobru 2010. godine, nije utvrđen krajnji rok do kojeg su

ovlaštene serviseri dužni ugraditi mjerne uređaje na benzinskim pumpama, procjenjujemo da se ugovoreni rok iz Aneksa Ugovora (10.06.2011. godine) za povezivanje svih 650 benzinskih pumpi u FBiH neće ispoštovati iz kojeg razloga je potrebno poduzeti adekvatne mjere kako bankarska garancija za avansno plaćanje koja vrijedi do navedenog dana ne bi istekla, kao i druge mjere koje smo dali u prvom dijelu Izvještaja, u svrhu osiguranja internih resursa za podršku instaliranim sistemima i kontrolu IT funkcije.

Zbog učinjenih propusta u ranijem periodu od strane vanjskog konsultanta za IT (angažovanog po osnovu ugovora o djelu) potrebno je da Ministarstvo osigura obavljanje ovih poslova popunjavanjem predviđenog radnog mjesta stručnog savjetnika za IT, a u međuvremenu da traži ispomoć od drugih federalnih organa i institucija;

U saradnji sa Ministarstvom finansija, potrebno je osigurati da se plaćanje avansa dobavljačima evidentira u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, kao kratkoročno potraživanje;

Poduzeti odgovarajuće aktivnosti kako bi se u potpunosti realizovale odredbe potpisanog Aneksa Ugovora od 10.12.2010. godine sa Konzorcijem „In2“ d.o.o. Sarajevo & „Hermes SoftLab“ d.o.o. Sarajevo, za nabavku i instaliranje računarskog sistema za nadzor i kontrolu prometa naftnim derivatima na benzinskim pumpama u FBiH i implementirao projekat u potpunosti;

5.6 Ostali nalazi

Odlukom Vlade FBiH od 29.10.2009. godine, (V broj 823/2009), Federalno ministarstvo trgovine je određeno da kao koncesor, u smislu Zakona o koncesijama, provodi postupak dodjele koncesija i zaključi koncesione ugovore sa privrednim subjektima koji u obavljanju svoje djelatnosti, na autoputevima i magistralnim putevima u FBiH, koriste cestovno zemljište. U skladu sa navedenom odlukom, privredni subjekti koji već koriste cestovno zemljište, bili su dužni da Ministarstvu podnesu zahtjev za dodjelu koncesije, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove odluke (11.11.2009. godine), a oni privredni subjekti koji radi obavljanja svoje djelatnosti žele koristiti cestovno zemljište navedeni zahtjev trebaju podnijeti prije početka korištenja istog. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju prilikom donošenja navedene Odluke konstatovali smo da je Ministarstvo ukazivalo na zakonsku neusaglašenost iste sa Zakonom o koncesijama. **Revizorskom timu nije prezentirana dokumentacije na osnovu koje bi mogli potvrditi da je Ministarstvo do kraja 2010. godine poduzimalo aktivnosti u cilju realizacije Vladine odluke, a navedeno ima za posljedicu da sa privrednim subjektima koji već koriste cestovno zemljište nisu u datom roku zaključeni ugovori, odnosno da po osnovu istih nije izvršena naplata javnih prihoda.**

U vezi sa naprijed navedenim, Ministarstvo je 09.02.2010. godine, sačinilo Informaciju o implementaciji Zakona o koncesijama u FBiH i istu uputilo Vladi FBiH na razmatranje, a u kojoj ističu kompleksnost navedenog problema, te predlažu osnivanje radnog tijela u čijem radu bi participirale i druge federalne institucije (Federalno ministarstvo prometa i komunikacija, Federalno ministarstvo energije, industrije i rudarstva, te Federalno ministarstvo turizma i okoliša i Porezna uprava FBiH). Zaključkom V broj 143/2010 od 18.02.2010. godine, Vlada FBiH je usvojila navedenu Informaciju i zadužila Ministarstvo da koordinira i dostavi imena stručnih osoba koje će sačinjavati radno tijelo. Također je zadužila Federalno ministarstvo prostornog uređenja da u saradnji sa Federalnim ministarstvom trgovine pripremi Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o koncesijama, te da ga u roku od deset dana dostavi Vladi FBiH radi izjašnjenja. **Utvrđeni Prijedlog Zakona o koncesijama, Vlada FBiH je 23.07.2010. godine dostavila Parlamentu FBiH na razmatranje i usvajanje.**

Prema prezentiranoj dokumentaciji, Vlada FBiH je 29.04.2010. godine donijela Rješenje, V broj 397/10 kojim je imenovala Radno tijelo za izradu „Dokumenta politika potpisivanja koncesionih ugovora sa pravnim i fizičkim licima koja su u posjedu ili već koriste dobra za koja je Zakonom o koncesijama propisano da podliježu izdavanju koncesionih ugovora“ (u daljem tekstu: Dokument politika potpisivanja koncesionih ugovora), na čiji prijedlog je 14.12.2010. godine, na 159. sjednici Vlade FBiH, navedeni dokument i usvojilo. Također je zadužila Federalno ministarstvo trgovine, da u saradnji sa Federalnim ministarstvom okoliša i turizma, Federalnim ministarstvom prometa i komunikacijama, Federalnim ministarstvom energije, rudarstva i industrije, te Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva usaglasi i Vladi FBiH predloži naredne korake i obaveze svakog od navedenih ministarstava.

Potrebno je poduzeti adekvatne mjere i radnje kako bi se realizovala Odluka Vlade FBiH, V broj 823/2009 u dijelu zaključivanja koncesionih ugovora sa privrednim subjektima koji u obavljanju svojih tekućih djelatnosti, na autoputevima i magistralnim putevima u FBiH koriste cestovno zemljište. Ukoliko postoji potreba njenog zakonskog usaglašavanja sa važećom zakonskom regulativom poduzeti adekvatne aktivnosti prema Vladi FBiH;

Poduzeti adekvatne aktivnosti, u saradnji sa drugim ministarstvima, kako bi se u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH od 14.12.2010. godine, implementirao Dokument politika potpisivanja koncesionih ugovora u dijelu usaglašavanja obaveza svakog od ministarstava i predlaganja konkretnih zadataka i rokova za provođenje istih;

6. KOMENTAR

Na dostavljeni Nacrt Izvještaja o obavljenoj reviziji finansijskih izvještaja Federalnog ministarstva trgovine za 2010. godinu Ministarstvo se je očitovalo dopisom Broj: 01-14-1368-1/11 od 26.05.2011. godine. U navedenom očitovanju Ministarstvo je konstatovalo da nema primjedbi na nalaze izvršene revizije. Ministarstvo je, također, u očitovanju navelo određene aktivnosti koje je poduzelo u skladu sa datim preporukama od kojih navodimo: donošenje Izmjena i dopuna Pravilnika o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim pumpama u dijelu regulisanja roka do kojeg su ovlašteni serviseri dužni ugraditi mjerne uređaje na benzinskim pumpama, donošenje Uputstva o postupku pregleda i provjere elektronskih mjernih sistema na benzinskim pumpnim stanicama, dostavljanja Vladi FBiH Informacije o aktivnostima u vezi okončanja implementacije Projekta informacionog sistema za nadzor i kontrolu prometa naftnih derivata, kao i pokretanje pregovora sa dobavljačem u vezi besplatnog ustupanja prava raspolaganja „source code“ implementiranog sistema za praćenje prometa naftnim derivatima.

Rukovodilac Sektora za finansijsku reviziju:

Munib Ovčina, dipl. oec.

Vođa tima:

Nasiha Biberović, dipl. oec.

Članovi tima:

Belma Mušinović, dipl. oec.

Marija Marković, dip. oec.

Prilog br. 1.
Izvršenje budžeta Federalnog ministarstva trgovine na dan 31.12.2010. godine
Iznos u KM

Red. Broj	Vrsta rashoda	Budžet za 2010. godinu	Izmjene Budžeta za 2010. godinu	Tekuća rezerva u 2010. godini ¹	Zakonska preraspodjela sredstava ²	Smanjenje/povećanje zakonskog budžeta ³	Operativni budžet za 2010. god. ⁴ (od 4 do 7)	Izvršenje Budžeta za 2010. godinu	Izvršenje Budžeta za 2009. godinu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I	Tekući izdaci (zbir od 1 do 12)	1.449.281	1.449.281	275	0	-41.558	1.408.698	1.326.698	1.342.296
1.	Bruto plate zaposlenih	897.420	897.420				897.420	896.598	894.703
2.	Naknade troškova zaposlenih	171.832	171.832			-18.278	153.554	131.858	145.704
3.	Doprinosi poslodavca	94.229	94.229	275			94.504	94.503	94.055
4.	Putni troškovi	58.400	58.400			-7.200	51.200	43.309	45.297
5.	Izdaci za energiju	0	0				0	0	0
6.	Izdaci za komunalne usluge	34.200	34.200		+ 4.000	-1.220	36.980	35.200	42.502
7.	Nabavka materijala	16.500	16.500				16.500	16.468	14.447
8.	Izdaci za usluge prev. i goriva	18.600	18.600				18.600	16.571	15.561
9.	Unajmljivanje imovine I opreme	1.200	1.200			-160	1.040	960	800
10.	Izdaci za tekuće održavanje	18.100	18.100		+ 4.000		22.100	20.468	19.598
11.	Osiguranje i bankarske usluge	24.500	24.500			-3.900	20.600	15.550	19.437
12.	Ugovorene usluge	115.000	115.000		-8.000	-10.800	96.200	55.213	50.195
II	Tekući transferi (1+2+3)	467.540	467.540	0	0	-367.540	100.000	92.210	110.000
1.	Strategija razvoja granske industrije	367.540	367.540			-367.540	0	0	0
2.	Strategija ekonomskog razvoja	0	0				0	0	0
3.	Grantovi pojedincima – potpora udruženjima potrošača	100.000	100.000				100.000	92.210	110.000
III	Kapitalni izdaci (1 + 2)	411.710	411.710	0	0	-69.000	342.710	340.975	162.245
1.	Nabavka opreme	286.000	286.000		-104.000	-69.000	113.000	112.455	22.310
2.	Nabavka softvera	125.710	125.710		+104.000		229.710	228.520	139.932
A	Ukupno rashodi i izdaci (I+II+III)	2.329.231	2.329.231	275	0	- 478.098	1.851.408	1.759.883	1.614.541
	Broj zaposlenih	37	37					35	37

¹ Ministarstvu su iz Tekuće rezerve Vlade FBiH odobrena sredstva u iznosu od 275 KM koja nisu obuhvaćena Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2010. godinu.

² Podaci preuzeti sa rješenja federalnog ministarstva finansija donesenog u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju budžeta za 2010. godinu.

³ Smanjenje zakonski odobrenog budžeta izvršeno od strane Ministarstva finan. u iznosu od 478.098 KM, od čega je 367.540 KM na poziciji Strategija razvoja granske ind.

⁴ Ukupno odobreni operativni budžet na dan 31.12.2010. godine.